

Матеріали науково-практичного семінару «Особливості розвитку соціального бізнесу в умовах інтеграційних перетворень»

ТНТУ імені Івана Пулюя, (Тернопіль, 17 жовтня 2017 року)

УДК 338.486.3

Мельник Л.М., Беркита Н.В., Боднар Н.Г.

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ІМПЕРАТИВИ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ В ТУРИЗМІ

Melnyk L., Berkyta N., Bodnar N.

IMPERATIVES OF INTEGRATIONAL TRANSFORMATIONS IN TOURISM

На рубежі XXI ст. спостерігаються активні, динамічні та глобальні трансформації у розвитку світового інформаційного суспільства і структурні та секторальні зміни у підприємницькому середовищі, які потребують розроблення новітньої наукової парадигми, що адекватно відображає сучасні закономірності та тенденції соціально-економічного зростання на засадах інтеграції. Інтенсивний розвиток туристичної галузі за умов подолання кризового стану економіки України можливий лише у разі орієнтації на вектор розвитку новітніх технологій, що запроваджуються на платформі інтеграції. Приєднуємось до думки українського науковця В. Гейця в контексті того, що "...тільки забезпечення взаємовигідного обміну інноваційними розробками на підґрунті виникнення різних форм інтеграції суб'єктів господарювання дасть змогу вивести економіку у напрямі прискореного випереджаючого зростання. За таких умов актуалізується потреба вивчення взаємозв'язку інтеграції з особливостями розвитку економічного середовища та співвіднесення їх в аспектах конкуренції, глобалізації, інформатизації, інтернаціоналізації, експансії (через проблеми, пов'язані із формуванням конкурентних переваг, зростанням масштабів діяльності, розширенням територіальних меж, обсягів інформаційного навантаження у межах інтеграційних утворень), організації (через необхідність вироблення дієвої форми співпраці агентів) й управління (для підвищення ефективності і результативності життєдіяльності інтеграційних структур)"[1].

Варто погодитися з твердженням, що наприкінці XX – початку XXI ст. туризм як соціальний та культурний феномен сучасності перетворився на прогресуючу та високорентабельну галузь господарювання. За інформацією Всесвітньої туристської організації – ЮНВТО (англ. World Tourism Organization, UNWTO) та Міжнародного валютного фонду (МВФ), туризм завоював перше місце за обсягом світового експорту товарів та послуг [2].

За даними експертів ЮНВТО за останні п'ять років міжнародний туристичний потік щорічно зростає на 3,8–5 %, що вище середньорічних темпів зростання світової економіки (2,2 %), а світова індустрія туризму у 2016 р. забезпечила відпочинок для більш ніж 1087 млн чол. Кількість міжнародних туристичних відвідувань зросла протягом 1950–2016 рр. у понад 45 разів, а обсяг надходжень від туризму збільшився у 572 рази [2]. Разом з цим, у звіті "Туризм: перспектива 2030" зазначено, що темпи зростання туристичних потоків зберуться на рівні 3,6–5 %, зокрема у 2020 р. чисельність туристів становитиме 1360 млн чол, також в 2030 р. кількість туристів у світі складе 1809 млн чол, а валютні надходження – 1,8 трлн дол США [3]. Внаслідок цього, більша половина світової спільноти буде залучена до міжнародного туристичного руху, який набуває масового характеру.

У той же час визнаймо, що Україна значно поступається світовим тенденціям розвитку туристичного ринку. За інформацією Всесвітньої ради з туризму та подорожей, рейтинг економічного розвитку сфери туризму в Україні за 2016 р. згідно усіх позицій має показники нижчі за середні світові, і, згідно прогнозів експертів, в

довгостроковій перспективі до 2022 року втрачатиме власні позиції на світовому туристичному ринку [4, с. 10].

Проведений нами аналіз динаміки видів туризму та структури туристичних потоків за 2012-2015 рр. вказує на те, що найбільша питома вага в Україні припадає на виїзний туризм, а його динаміка в структурі туристичних потоків безперервно зростає (табл. 1).

Таблиця 1

Види та структура туризму в Україні за 2012-2015 рр.

Види туризму	2012		2013		2014		2015	
	Кількість туристів	Питома вага, %	Кількість туристів	Питома вага, %	Кількість туристів	Питома вага, %	Кількість туристів	Питома вага, %
Внутрішній	773970	25,8	537546	17,0	322746	13,3	357027	17,6
Виїзний	1956662	65,2	2482375	78,6	2085273	86,0	1647390	81,6
В'їзний	270064	9,0	137237	4,4	17070	0,7	15159	0,8
Усього	3000696	100	3157158	100	2425089	100	2019576	100

Примітка: складено на основі [5]

Враховуючи вищесказане, зазначимо, що розвиток інтеграційних процесів сприяє узгодженню економічних інтересів учасників інтеграції, підвищенню ефективності їхньої діяльності і є стратегічним пріоритетним орієнтиром розвитку національної та світової економіки. За цих умов формування дієвих механізмів та інструментарію управління інтеграційними процесами у сфері туризму сприяє зростанню валового національного продукту, збільшенню валютних надходжень, створенню нових робочих місць, залученню іноземного капіталу, формуванню ринку збуту товарів вітчизняного виробництва, оптимізації портфеля напрямів діяльності та стійкому функціонуванню індустрії туризму загалом. Таким чином, необхідно докласти усіх зусиль в контексті інтегрування вітчизняного туристичного ринку в міжнародний туристичний бізнес з метою забезпечення конкурентоспроможності на світовому ринку.

Список використаних джерел:

1. Геєць В.М. Економіка України: стратегія і політика довгострокового розвитку / В.М. Геєць. – К. : Ін-т екон. прогнозування ; Фенікс, 2003. – 1008 с.
2. WTO Statistics (ЮНВТО, Всесвітня організація туризму). 1990–2015, Madrid [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.wtoelibrary.org/content/>; Барометр міжнародного туризму ЮНВТО (The World Tourism Organization). 1990–2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://mkt.unwto.org/en/barometer>
3. Исследование ЮНВТО “Туризм: перспектива 2030” [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://mkt.unwto.org/en/barometer>.
4. Travel & Tourism Economic Impact 2016 Ukraine / World Travel & Tourism Council. – London, 2016. – 20 с.
5. Туристична діяльність в Україні [статистичний збірник] / Державна служба статистики України. – К. : Державне підприємство “Інформаційно-аналітичне агентство”, 2016. – 76 с.